

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah števil. 3.

Št. 2. V Ljubljani, 31. januarija 1896. Leto XIII.

Obseg: Najcenejša in najhitrejša obnovitev opustošenih vinogradov. — Konjerejčeva opravila meseca januarija. — Cepljenje drevja po zim. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Najcenejša in najhitrejša obnovitev opustošenih vinogradov.

Splošnje opomnje.

Z ozirom na to, da mi vedno dohajajo vprašanja glede pravilne vzgoje ameriških podlog in cepljenk, pa tudi glede obrezovanja in glede gnojenja vinogradov z umetnimi gnojili, smatram za umestno, da podam tu kratka navodila o vsem tem delovanju.

Kar zadeva dobavo ameriških podlog, to sem opisal že 1894. leta v „Kmetovalcu“ na strani 148. Tam sem povedal, kako naj se napravi matičnjak, kakšne vrste je treba izbrati itd. Tu naj še dostavim, da naj si sleherni vinogradnik (to sem že opetovano poudarjal pri svojih predavanjih) v svoj vinograd, kadar ga je prerigolal, nasadi nekoliko ameriških trt riparije portalis in rupestris montikola. Množina naj se ravna po velikosti posestva. Kakih 40—60 trt zadostuje vsakemu vinogradniku. Te trte bi zavzemale, sajene po 1.40 m v kvadratu, 56—84 m² prostora, torej majhen

vrtič pred hišo. Od vsake teh trt bi vinogradnik dobil od 3. leta naprej po 15—25 ključev, dolgih po 40 cm, in, ako bi te ključe eno leto zašolal (zabilfal), t. j. ako bi jih vsadil za eno leto v trtnico, imel bi vsako leto na razpolago kakih 1000 bilf, ktere bi potem cepil ali v suho, ali pa bi kar take posadil v vinograd ter bi jih potem cepil na zeleno.

Podoba 3.

Naprava takega matičnjaka je prav velike važnosti, kajti vinogradnik, ki ga je zasadil, nima le vsak čas dovolj in čistega ameriškega blaga na razpolago, marveč se tudi sam prepriča, ktera vrsta trt bode sposobna za njegov vinograd. Prav pogosto so zemlje v enem in istem kraju jako različne, tako da mogoče pri enem vinogradniku portalis prav močno raste, v sosednjem vinogradu pa ista trta le slabo poganja, zbledi in pogine, ker je zemlja preapnena. Naša domača trta ni bila prav nič izbirčna glede zemlje; vse drugačna je v tem oziru amerikanka. Tudi se lahko pripeti, da portalis 2—3 leta na novo prerigolanem svetu prav bujno raste, pozneje pa, ko se je zemlja zopet usedla, začne hirati, ker ji dotična prst ne ugaja. Kdor bode nasadil tak matičnjak (in to bi moral

storiti vsak previden vinogradnik *]), naj kupi ali izprosi čisto portalis in čisto rupestris montikolo. Od portalis se posebno one vrste priporočajo, ki prav močno rastejo, ki imajo prav velike in bolj gole liste, se malo košatijo, temveč le kvišku rastejo in imajo bolj rudečkast les. Rupestris montikola se od riparije portalis razločuje po rasti in po listju. Listi rupestris montikole so bolj svitli, usnjati in manjši, bolj okrogli ali srčasti (srcu podobni); od drugih vrst rupestris se montikola razločuje v tem, da je na mestu, kjer se listnega peclja drži listna ploskev (Stielbucht), rob listne ploskve skoraj popolnoma raven (pod. 3.), dočim je ta del lista pri drugih vrstah trte rupestris tako upognjen, kakor pri listu riparije portalis (pod. 4.).

Kadar bodo zasa-jeni vsi vinogradi in se ne bo rabil ameriški materijal, precepile se bodo te trte kar na mestu v matičnjaku, in bodo za malo časa prav obilno rodile in močno rastle. S tem se prihrani mnogo denarja, ktereга bi bilo drugače treba izdati za nakupovanje ključev, bilf, cepljenk i. t. d., in mnogo časa, ker vsakdo svoje delo lahko hitro opravi, ker bode imel vse kar pri rokah, dočim se sicer marsikomu lahko pripeti, da mora svoj prerigolan svet pustiti celo leto neposajenega, ker mu nedostaja potrebnega materijala za nasaditev. Kdor je pa še bolj previden in premeten, napravil si bode več nego prtrebuje za svojo rabo, ter bo za lep denar prodajal drugim. Za uzor naj bode g. M. Colarič, posestnik v Slinovcah pri sv. Križu; on odda vsako leto do 80.000 ključev in bilf, poleg tega pa še mnogo cepljenk, komad od 15 kr. naprej. Ta moč ni kapitalist, pač pa ima glavo na pravem mestu in pa pridne roke.

Kadar se vrše cepilni tečaji, naj bi se jih povsod v obilnem številu udeležili vinogradniki, osobito mlajši, za taka dela zanimajoči se in sposobni mladeniči. Dobro izurjeni požlahtnjevanci dobivajo po 2 gld. in še več na dan.

Tukaj, na domači zemlji je treba skusiti pridobiti si denarja, doma se je treba z vso odločnostjo in marljivostjo poprijeti obnovitve opustošenih vinogradov, nikar pa hoditi zgubljat zlati čas v Ameriko. S tem, da gredo najboljše moči iz dežele, peša vse kmetijstvo, kajti delavni in podjetni ljudje se oddalijo, ostali se pa ne mo-

rejo gibati, ker nimajo prave podpore, niti ne oilločnosti in poguma. Ali bi ne bilo vse drugače po vinorodnih krajih, ko bi se zopet vrnili nekdanji zlati časi, ko bi se zopet razlegalo milo in veselo petje po vinskih goricah, kakor se je to godilo prejšnje čase, ko bi zopet gorenjski kupci začeli hoditi po Dolenjskem. Sdaj pa je vse tiho. Oče zapusti ženo in nedorastle otroke ter se poda daleč po svetu, od koder se vrne še le čez več let. Kaj naj neki brez podpore počenja sama gospodinja z otročiči? Res je, da mōže nekaj pošljejo in pozneje nekaj s saboj prinesejo, ali za koliko časa pa izda to! Ravno tako zapuste mladeniči in dekleta svoje priletne stariše za mogo let. Ko se vrnejo, hočejo nekoliko bolj složno živeti; ne ljubi se jim poprijeti se dela in, kar niso potrošili za vožnjo, potrošijo kmalu doma, in naposled so tam, kjer so bili pred leti. Ker jim je kmetско delo pretežavno, žene jih zopet od doma. Ko bi pa dotičniki dobro premislili, da ne bode moglo vedno tako biti, da tudi v Ameriki ne bode vedno tak zaslužek in da človek pozneje vendar le začne hrepeneti po svoji domovini ter ga z vso silo vleče nazaj, naj se mu še tako dobro godi, gotovo bi raje ostal doma in bi obdeloval zemljo, na kateri so se trudili že njegovi predniki, ter bi srečno živel s svojo družino.

Z izseljevanjem se gotovo tudi demoralizuje mladina, kar bi bilo posebno treba omeniti o ženskah, kajti one, ki se nauče službovati po velikih mestih, spoznajo mestno življenje, in ker imajo tam bolj zložno življenje, jih gotovo ne bode več veselilo ubijati se s kmetijstvom, temveč bodo raje ostale v mestih.

Večje revščine nego je sedaj na Dolenjskem, osobito po Belokranjskem, si človek ne more predstavljati, kajti premnogi ljudje stanujejo po zelo slabih kočah. Mnogo ljudi je, ki celo leto ne užijejo košček mesa. Tej revščini se je mogoče izogniti le na ta način, ako se ljudje marljivo in z vso odločnostjo poprimejo obnovitve pokončanih ali sploh hirajočih vinogradov. Ako store to, prepričani naj bodo, da bodo v desetih letih zopet pridelali toliko žlahtne kapljice, kolikor so je pridelali pred 20 leti, in sicer že tedaj, če bodo imeli zasajenih polovico vinogradov, kajti na amerikanko cepljena domača trta rodi še enkrat toliko, kolikor necepljena. Vrh tega bode pa kapljica tudi boljša, ker bodo trte izbrane in pravilno posajene, vsled česar bo vse grozdje dozorelo. Cena vinu, kakeršna je sedaj, bode gotovo ostala še nadalje, posebno ko bodo vse železnice po Dolenjskem in Vipavskem zve-

Podoba 4.

skem, si človek ne more predstavljati, kajti premnogi ljudje stanujejo po zelo slabih kočah. Mnogo ljudi je, ki celo leto ne užijejo košček mesa. Tej revščini se je mogoče izogniti le na ta način, ako se ljudje marljivo in z vso odločnostjo poprimejo obnovitve pokončanih ali sploh hirajočih vinogradov. Ako store to, prepričani naj bodo, da bodo v desetih letih zopet pridelali toliko žlahtne kapljice, kolikor so je pridelali pred 20 leti, in sicer že tedaj, če bodo imeli zasajenih polovico vinogradov, kajti na amerikanko cepljena domača trta rodi še enkrat toliko, kolikor necepljena. Vrh tega bode pa kapljica tudi boljša, ker bodo trte izbrane in pravilno posajene, vsled česar bo vse grozdje dozorelo. Cena vinu, kakeršna je sedaj, bode gotovo ostala še nadalje, posebno ko bodo vse železnice po Dolenjskem in Vipavskem zve-

*]) Ker večina njih ne čita „Kmetovalca“, čeravno je prvi slovenski strokovni list, navajali naj bi jih k temu gg. duhovniki, učitelji in župani.

zane s zunanji, ker bode potem prevažanje le malo satlo, kupcev pa bode veliko. Tako se bode trud dobro poplačal.

Torej na delo, dokler nas še podpirata država in dežela. Sedaj se dobi brezobrestnega posojila do 200 gld., ktero se vrne v 10 letih. Za taka posojila se je treba oglasiti pri županstvih, in ako prosilčevo premoženje ni tako zadolženo, da se dežela lahko nanje vknjiži za posojeno vsoto, dobi polovico dovoljenega posojila tedaj, kadar je prekopal dotično parcelo, v ozira vrednem slučaju tudi poprej, drugo polovico pa, ko je parcelo zasadil, oziroma trte pcepil. Ta denar se izplača pri davčnem uradu, kamor se posojeni denar zopet vrne, in sicer v desetih obrokih, počenši z enajstim letom. Tudi se sedaj ključi, bilfe in cepljenke dobe brezplačno, oziroma po nizki ceni. Vse to pa ne bode trajalo prav dolgo, in bo pozneje treba vse pričeti s svojim denarjem. Oni, ki se bodo tega poprijeli že sedaj, bodo izhajali po ceni in bodo kmalu živali veselje, oni pa, ki bodo odlašali, bodo težko izhajali, ker ne bodo dobili podpore. Razmere so dandanes take, da ne kaže več držati rok križem. V vzgled naj nam bodo Bizeljci!

Vzgojevanje cepljenk.

Trte se cepijo ali v zimskem ali pa v poletnjem času. Zimsko ali suho cepljenje se nadalje vrši ali v roki, ali pa na stalnem mestu. Cepljenje v roki gre sicer hitreje od rok, pa je bolj negotovo kakor cepljenje na stalnem mestu. V roki se cepi na ključe ali pa na bilfe. Te cepljenke se potem posade ali naravnost v vinograd, na stalno mesto, (tega pa ne priporočam, ker bi posebno začetnikom in onim, ki slabo ravnaajo, lahko izostalo do 80 %, vsled česar bi potem ostali v vinogradu prazni prostori), ali pa se poprej denejo za eno leto v trtnico, da se tam okreninijo in zarastejo, ter se še le potem vsade v vinograd. To je pravilno, ker s takšnimi trtami pozneje ni nikakega opravila več, kakor le dobro jim je treba gnojiti, pridno jih okopavati in pravilno obrezovati. Pri poletnjem ali zelenem cepljenju je treba čakati, da trta postane dovolj visoka in močna, potem se pa v visočini enega metra pocepi, pridno čisti in naposled pogroba, ako ni bila cepljena prav nizko pri tleh. Tudi je suho cepljenje bolj priporočljivo od zelenega, ker so v suho cepljene trte bolj trpežne bolj vztrajne.

(Dalje prihodnjič.)

Konjerejčeva opravila meseca januarija.

Mesec januarij je najmrzlejši, in ker nobena domača žival ne oboli tako hitro za prehlajenjem kot konj, zato skrbi za primerno in enakomerno toploto v hlevu, ki naj bo 15 do 18° C. Hleve pridno zrači, in če nimajo oddušnikov, glej, da jih prihodno pomlad priskrbiš. Čist in zdrav zrak v hlevu je prvi pogoj, da so konji zdravi, zato izkida vsak dan gnoj in imej snažne odvodne jarke za gnojnico. Ako je vzlic temu zrak v hlevu pekoč, to je tak, ki sili človeku solze v oči in ovira prosto dihanje, potem potresaj konjske staje z mavcem (gipsom), in sicer na dan in enega konja po eno polno lopato. Mavec veže amonijak iz zraka, to je tisti plin, ki dela zrak pekoč, boljša pa tudi gnoj in gnojnico.

Kobile, zlasti one, ki so bile zgodaj pri žrebcu, postajajo sedaj že široke. Če hočeš dobiti od njih lepo in zdravo žrebe, ne preteguj jih z delom, rabi jih le za lahko vožnjo. Težko delo opravljajo take kobile le na škodo mladiču. Posebno pazi na take kobile na slabih in

posutih potih, ker voje tolče kobilo ob trebuh, kar škoduje mladiču, vsled česar pogosto take kobile izvržejo. Da se pa breja kobila redno vsak dan izprehodi, na to skrbno glej, in dobro jo je puščati ob toplem vremenu na plano, da se izprehodi.

Brejih kobil, ki imajo storiti, ne privezuj, ampak napravi jim koč (oboj), v katerem se prosto kretajo.

Tudi mlade konje spusti na plano, če le vreme to dopušča. Mladim konjem veliko koristi lonžiranje, ker jih to vadi na povelje in dober ter pravilen tek. Za lonžiranje rabi uzda brez brzde ter pas okoli trebuha. Glava se z vajeti tako priveže na obe strani pasu, da jo konj mora pravilno držati. Potem priveži konju kake 4 do 5 m dolg trak na uzdo in pusti ga, da gre okrog. O pričetku je treba konja prijati z roko za uzdo ter ga peljati okrog, da spozna, kaj zahtevaš. Pozneje ga drži za trak v sredi, in konj naj gre, oziroma teka okoli tebe. Kadar konj koraka, sili ga, da dela hiter in dolg korak; kadar gre v trab, takrat naj zopet noge dobro izteguje, in ne pusti mu skočiti v galop. Bič rabi le redkokrat, vadi ga raje na klice: korak! trab! sssst! Če kaznuješ, naj konj ve, čemu, drugače nima kazni nobenega pomena. Še več bodeš pa dosegel s hvalo, božanjem in s kakim darilcem, na pr. s pestjo ovsa, koščekom kruha ali sladkorja i. t. d. Lonžiranje naj traja k večjemu pol ure, in sicer polovico časa na desno, drugo polovico na levo. Lonžiranje nobenemu konju ne škoduje, zato naj ga nihče ne opusti, če ima čas; za kočijske konje je pa neobhodno potrebno.

Glej tudi na dobro krmljenje konj; breje kobile imajo v sebi uže toliko razvit sad, da jim je treba veliko živila, iz kterega se delajo mladiču kosti i. t. d. Pa breja kobila rabi tudi za se dovolj krme, kakor vsak konj, če je tudi po zimi malo dela, a sedaj porabi žival zaradi mraza veliko svoje toplote, ki jo dela le iz krme. Ker pa brejim kobilam ne gre pokladati veliko krme, ker bi sicer v črevih tiščala na mladiča ter tudi na osrčje in pluča, zato jim pokladaj krmo, ki potrebuje malo prostora, a je tečna. Taka krma je pred vsem oves.

Tudi letnike krmi po mogočnosti z zobanjem, ker le to ima v sebi zadostno hranil, ki pospešujejo rast kostij.

Na kovanje vedno pazi! Če so pota ledena, naj bodo podkve grifane, a še boljše so take, kterim se vdene, kadar je, oster štolen. Kadar konj pride domu izmenja se ostri štolen s topim, ker drugače se konj prav lahko v hlevu poškoduje.

Hlapec, ki ima sedaj malo dela, naj spravi vprežno napravo v red. Vse naj skrbno zašije, kovinske dele osnaži, usnje pobarva in namaže. Dober hlapec prihrani gospodarju svojo plačo, veli pregovor, in res je tako. Ker pa nimamo sedaj kaj vrednih poslov, zato mora gospodar sam imeti povsod svoje oči, in nikjer ga ni bolj treba, kakor v konjskem hlevu.

Cepljenje drevja po zimi.

V vzgojevanju in oskrbovanju drevja so v zadnjih letih povsod močno napredovali. Mnogo zastarelega so opustili in z novim ter boljšim nadomestili. Zlasti v vzgoji sadnega drevja so Nemci bili zelo starokopitni in se le preradi ravnali po naukih slovečega sadjarja Lukasa, ki so pa dandanes zastareli. Kakor v vsem, tako so tudi v sadjarstvu Nemce uže davno prekosili Francozje, zato se moremo od njih tudi največ učiti. Francoški, a na Nemškem v Stuttgartu živeči sadjar N. Gaucher (beri Gošé) je v svojih prezanimivih spisih pričel

Nemce opozarjati na njih zastarelo sadjarstvo, kar je napravilo zelo veliko hrupa. Slednjič je pa Gaucher s svojimi praktičnimi uspehi vender zmagal. Tudi mi smo se osebno prepričali o teh uspehih, ogledali si njegove velikanske drevesnice in nasade, videli vzgojo drevja na Francoskem, in tako smo z velikim uspehom uvedli mnogo novega v drevesnici kmetijske družbe v Ljubljani, a ne kesamo se, ker uspehi so izvrstni. Med drugim omenjamo le to, da pri vzgoji debel ne skrajšavamo voditeljic, če imajo dozorel terminalni popek, drugače pa le do prvega dozorelega popa. Nadalje odščipavamo enoletnim požlahtnjencem vse stranske poganjke na podlogi in na cepiču, kakor hitro se cepič dobro priraste, ter puščamo samo najlepši poganjek i. t. d.

Dosedaj je bilo običajno in se je trdilo, da je edino pravo požlahtnjevanje v drevesnici drevje malo prej, predno ozeleni, t. j. kadar se napenja popje. Gaucher je pa pričel požlahtnjevanje uže po zimi, to je uže konec meseca januarija, in je cepil skozi celi mesec februarij. in izkušnja je pokazala, da so ti cepiči lepše pognali nego pomladanski. Mi se temu prav nič ne čudimo, saj zimski ročni požlahtnjenci tudi izvrstno uspevajo. Cepljenje drevja na stalnem mestu po zimi, t. j. kadar sneg skopni (kajti cel dan na snegu stati in požlahtnjevanje, ne priporočali in ne privoščili bi nikomur), ima pa za vrtnarje, ki oskrbujejo velike drevesnice, precejšnjo važnost, kajti oni lahko vsled tega to delo zvrše uže meseca februarija ali v prvi polovici marcija. To je pa velike vrednosti, ker ravno ob tem času nima vrtnar nobenega posebnega dela, a pozneje, zlasti v pričetku pomladi, se pa dela toliko nakopiči, da ga le težko zmaguje. S tem novim načinom si torej vrtnar svoje pomladansko delo lahko prav zelo olajša. Skušnje v drevesnici c. kr. kmetijske družbe so pokazale, da ima Gaucher prav.

Iz podružnic.

Z Vač. Zadnjega občnega zborovanja kmetijske podružnice na Vačah se je udeležilo mnogo udov in neudov, ktere je g. podpredsednik Fr. Kolbe (dosedanji predsednik prečast. g. župnik Poč se je preselil v Komendo) pozdravil s toplimi besedami, vabeč tudi neude, naj pristopijo k ti prekornosti družbi.

Podružnični tajnik je poročal o zadnji odborovi seji ter potem predaval o sadjarstvu, in sicer o prevažnem pomenu te stroke kmetijstva in o vzgoji visokodebelnatega drevja, o sejanju pešek, pikiranju, cepljenju, o oskrbovanju drevesnice od 1. do 5. leta in o sajenju in privezovanju vzgojenih drevesec. Cepljenje in privezovanje s slamo po načinu, kakor vežejo na Grmu, se je tudi pokazalo praktično.

Poročal je tudi blagajničar o stanju blagajnice ter je potem pobral udno za leto 1896.

V novi odbor so bili izvoljeni: načelnikom preč. g. Jožef Golmajer, župnik, načelnikovim namestnikom gosp. Frančišek Kolbe, c. kr. poštar, tajnikom g. Frančišek Rojina, nadučitelj, blagajničarjem g. Jožef Klinc, posestnik, odbornikom g. Martin Zorko, posestnik.

Izmed raznih pogovorov in nasvetov je omeniti občno željo, naj bi kmetijska podružnica ustanovila drevesnico. Ako dobi potrebno podporo, bi se to moglo uresničiti v veliko korist Vačanom.

Iz Vodice. Uže več let se je med zavednimi gospodarji naše občine gojila misel, ustanoviti kmetijsko podružnico. Po prizadevanju posestnika Janeza Štuparja in

g. učitelja Frančiška Trosta se je letos nabralo zadostno število udov, in ti so sklenili osnovati podružnico samo za vas Vodice.

V ta namen se je v nedeljo, dne 19. januarija t. l. v vodiško šolo sklical shod 10 starih in 16 novo pridobljenih udov vodiške vasi. Ko sta jim gg. Štupar in Trost razjasnila pomen in korist podružnice, izvolili so v odbor naslednje gg.: Načelnikom je bil soglasno izvoljen posestnik J. Štupar, tajnikom in načelnikovim namestnikom učitelj Frančišek Trost, blagajnikom posestnik in gostilničar Blaž Kržič in odbornikom župnik Simon Zužek ter posestnika Janez Šporen in Janez Logar.

Prava otvoritev podružnice je pa bila v četrtek, dne 23. januarija t. l. Da se je to slovesneje zgodilo, povabil je odbor k otvoritvi gosp. ravnatelja Pirca ter ga naprosil, naj bi predaval o gnoju in nekoliko o sadjarstvu. Gosp. ravnatelj je s svojo znano spretnostjo v 2 urnem, jako zanimivem govoru tako prepričevalno dokazoval napake sedanjega gospodarstva, da je navdušil vse navzoče. Govoril je o kmetijstvu v obče, o koristi podružnic in je potem prešel na nauk o pravilnem ravnanju z gnojem v hlevih in na gnojiščih ter o nastelji. Povedal je, kako se zida pravilen hlev brez posebnih stroškov, kako mora biti narejeno pravilno gnojišče, da se potratno ne odceja gnojnica, ampak se zbira v posebni gnojnični jami, in še mnogo drugih podrobnostij. Dalje je govoril o sadjarstvu, in je omenil, kako bi se dalo ravno v naši vasi nasaditi mnogo lepega sadnega drevja in koliko bi to donášalo dobička. Posušeno sadje, posebno pa mošt, je za kmetovalce velike vrednosti. Gosp. govornik je grajal vedno bolj razširjajoče se žganjepitje na Gorenjskem in je zatrjeval, da bi se ravno z napravljanjem sadnega mošta zatrla ta pogubonosna pijača. Rekel je, da je žganje hudič v tekoči podobi. Sploh je gosp. ravnatelj povedal toliko koristnega in poučnega, da so vsi navzoči kmetovalci koj po zborovanju in potem ob vsaki priliki izražali svoje veselje in zadovoljnost, da so bili med poslušalci. Vsi smo gospodu ravnatelju jako hvaležni za njegovo požrtvovalnost in iz srca šelimo, da bi nas zopet kmalu osrečil s svojim lepim predavanjem.

Razne reči.

— **Vpliv snega na rodovitnost zemlje.** Splošno velja med kmetovalci pravilo, da sneg poveča rodovitnost zemlje, in na tem je tudi nekaj resnice. V zraku je namreč vedno nekaj amonijaka, t. j. ene najvažnejših redilnih snovij za rastline. Snežene megle se napoje zraka, pomešanega z amonijakom, in sneg tega dovede na zemljo. Kolikor počasneje se sneg topi, toliko več amonijaka se zemlja lahko navzame, dočim se ob močno gorkem vremenu, posebno če še dežuje, veliko amonijaka odplavi. Kdor torej uže jeseni svoje njive spraši, da se snežnica ne more odtekat, temuž gre v zemljo, ta veliko stori za rodovitnost svojih njiv.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 10. Ali naj pepel potrosim na travnik sedaj na sneg, kakor je pri nas navada, ali naj čakam do pomladi? Ob kakšnem vremenu naj ga trosim, ob suhem ali ob vlažnem? (J. R. v B)

Odgovor: Pepel se v vodi hitro raztopi ter takoj odda zemlji svoje redilne snovi, zato ga ni treba trositi prezgodaj, zlasti tod ne na sneg, koder je nevarnost, da bi utegnila snežnica odpeljati večji del razstopljenih pepelovih snovij. Pripo-

ročamo Vam torej pepel rabiti še le spomladi, ko sneg skupni. Glede vremena je vse eno, glavna reč je, da raztrošeni pepel dobro premoči dež, predno ozelene rastline.

Vprašanje 11. Sosednje občine karniškega okraja so vlagale potom županstva **prošnje za vpisanje parcel v nižje razrede**, ker so sedaj previsoko cenjene. Ali bi se dalo tudi pri nas kaj takega pričeti, ali je še čas, kam naj vlagamo prošnje i. t. d.? (L. P. v B.)

Odgovor: Na to vprašanje najdete obširen odgovor v spisih „O reviziji zemljiškega katastra“, ki so bili prijavljeni v zadnjih številkah lanskega „Kmetovalca“. Zadeva še nikakor ni zamujena, saj dotični zakon, na čigar podlogi se bo vršila revizija, ni še prišel v državnem zboru v razpravo.

Vprašanje 12. Uže več let po vrsti koté moje svinje **počene mladiče**. Kaj je temu vzrok? (J. A. v H.)

Odgovor: To je v plemenu, ki ga imate, zato je edino sredstvo, da se temu izognete, ako premenite pleme, kajti ta napaka se poeduje od starišev na mladiče. Priskrbite si torej druge svinje in drugega mrjasca, kajti tudi mrjasec more biti vzrok.

Vprašanje 13. Ali se da **tepka vzgojiti samo z enim cepljenjem**; če ne, katero vrsto priporočate za vzgojo lepih debel? (D. H. v B.)

Odgovor: Iz vsake vrste se da vzgojiti popolno drevo, vpraša se le kakšno? Ravno tepka je glede tega ena najslabših vrst, ker naredi dolge in tanke poganjke, ki ne rasto navpik in se radi krivijo. Če teh poganjkov pri vzgoji debela močno ne skrajšujete, dobite šibko deblo, če jih pa skrajšujete, dobite pa grdo deblo, pa je morate še dolgo vzgajati. Pač lahko rečemo, da je ni kmaju vrste ki bi tako zelo potrebovala dvojnega cepljenja kakor tepka. Za dvojno cepljenje za tepko Vam priporočamo pred vsem Weilerjevo možnost.

Vprašanje 14. Ktere **jabolčne vrste priporočate za naše gorske kraje**? (D. H. v B.)

Odgovor: Za Vaše kraje Vam priporočamo: veliko kasselsko rejneto, kanadsko rejneto, Blenheimovo zlato rejneto, angleško zimsko zlato parmeno ter rdeči štetinec (po dom. hlebčar ali čebular).

Vprašanje 15. Je li **apnena klaja** res tako dobra, kakor pravijo, ali jo je vredno kupiti in kako se rabi? (J. S. v Š.)

Odgovor: Brezdvomno je apnena klaja dobra primes h krmu, ker v nji živina dobi v sebi važno redilno snov, fosforovokislo apno, ki je za uspešni razvoj telesa, sosebno okostja neobhodno potrebno. To velja pa zlasti za mlado živino, ki mora rasti ter razvijati močne kosti. Na dan se porabi 10 do 30 gramov, t. j. ena do tri žlice te snovi. Če apneno klajo kupite pri Barthelnu & dr. na Dunaju, Vam ta tvrdka tudi pošlje slovenski pisano navodilo za porabo.

Vprašanje 16. Ali ima **hlapec pravico čez 10 let tirjali od gospodarja sodnijskim potom svoje plačilo z obrestmi vred**? (J. P. v M.)

Odgovor: Oprostite, če Vam pravimo, da je tako vprašanje čudno — da ne rečemo več! Zakaj pa ne, saj je neizplačan zaslužek tirjatev, kakor vsaka druga, zato se pa more iztožiti kakor kterasibodi tirjatev. In tudi obresti ima hlapec pravico zahtevati. Kako pride on do tega, da bi jih izgubil; saj bi mu denar tudi nesel, če bi ga bil naložil v hranilnici.

Vprašanje 17. Imam zemljišče, katero mislim izpremeniti v vrt ter je **ograditi z žico**. Kje dobim tako žico in na kakšne kole naj jo napnem, na akacijeve ali na nagnojeve, in koliko naj so koli oddaljeni drug od drugega? (J. T. v S.)

Odgovor: Vrt ograditi s samo žico nič ne velja, ker skozi tako ograjo lahko vsakdo pride na vrt, še živini dosti ne ovira vhoja. Boljša je bodoča žica, a ta varuje vrt le pred

živino, ne pa pred ljudmi. Najboljša in najtrpežnejša je ograja iz žične mreže, ki je napeta na lesenih stebrih. Najboljši stebri so hrastovi, a tudi akacijevi in nagnojevi niso slabi, zlasti če se pred porabo dobro namažejo s karbolinejem. Pišite tvrdki, ki se peča v izšelovanjem bodoče žice in žičnih mrež, ta Vam pošlje cenik s podobami, iz kterega se morete podrobno poučiti. Take tvrdke so: Hutter & Schranz na Dunaju, Windmüllgasse 16., in F. Schröckenfux v Weidhofenu a. d. Ybs.

Vprašanje 18. Ali sta trtni vrsti „**riparija portalis**“ in „**rupestris monticola**“ najboljši trti proti trtni uši, ali je še kaka druga trta boljša? Kje se dobijo prave take trte, in sicer iz krajev, ki še niso ušivi, ker pri nas še ni trtne uši? Ali bi ne bilo dobro naročene ključce namočiti v vodi, ki je pomešana z galico? (J. P. v S.)

Odgovor: Imenovani dve vrsti veljata sedaj za najboljši, ki se upirata trtni uši. So tudi še druge dobre, toda niso še tako preskušene. Obžalujemo, da Vam ne moremo imenovati neokuženega kraja iz kterega bi naročili te trte. Sicer se pa motite, če mislite da pri Vas še ni trtne uši; bodite prepričani, da je cela Vipavska dolina okužena. Če ne vrjamate, čez par let nam bodele dali prav, ko se bodo uši tako razmnožile, da se bo tudi pri Vas zapazilo pešanje trt. Vzemite kolči iz Slapa ter vsako posebej osnažite s krtačo, potem se Vam gotovo ni bati, da uš prenesete v Vinograd. Modra galica uši ne uniči, pač pa škoduje trtnemu lesu.

Vprašanje 19. V naši vasi se pojavljajo **pri kravah često težki porodi** in v vsakem takem slučaju je trebilo polno gob. Občno mnenje naših posestnikov dolži krmljenje z repo, da je vzrok te bolezni. Ali je kaj na tem? (J. K. v G.)

Odgovor: Če je trebilo polno gob in je vsled tega porod težaven, gotovo ni temu krivo krmljenje z repo. ampak vzroki morajo biti kje drugje. Prav toplo bi Vam svetovali ob kaki taki priliki poklicati živinozdravnika, da bi reč dognal na licu mesta.

Vprašanje 20. Ker lansko leto sadje ni obrodilo, tudi nisem naredil mošta, zato sem prisiljen kupiti pijačo, ker brez nje ne dobim delalcev. Ob sedanjih časih pa kmet ne zmore, da bi kupoval vino. Ker vem, da se proda dosti narejenega vina za natorno, zato Vas vprašam: **S čim in na kakšen način se vino nareja?** Poučite me o tem, naredil bi ga le za se, ne mislim ga prodajati, marveč si hočem le pribraniti nekaj troškov. (J. O. na Š.)

Odgovor: Bodite prepričani, da je kričanje o umetnih vinih pretirano, ker na umeten način se nikdar ne da narediti pijača, katero bi hotel kdo piti za vino. Kar je pa tako zvanih umetnih vin, so le z vodo in špiritom ter z nekterimi drugimi primeski razmnožena vina, ali pa prav priprost petijot. Taka vina pa tudi niso zastoj in stanejo malo manj nego prava vina. Drugače je seveda, če ima posestnik sam tropine; potem pač more narediti ceno petijot, ki je prav izborna domača pijača; vendar pa mora kupiti sladkorja, oziroma špirta, ali pa oboje. Najceneje izhajate, če kupite dobrega sadnega mošta, kterega na Štajerskem prav ceno ponujajo.

Vprašanje 21. Čul sem o nekem načinu napravljanja vina, da namreč **grozdne jagode z roko ali s strojem ločijo od pecljev** ter jih potem nekaj dnij puste v kadi in potem stisnejo. Vino je potem neki zelo sladko in močno. Ali je res kaj na tem, ali priporočate tako ravnanje in kje se dobi tak stroj? (T. W. v D.)

Odgovor: To ni nič novega, ker povsod, kjer poznajo umno kletarstvo, ločijo najprvo jagode od pecljev — pravo za pravo od hlastin. — To delo se imenuje rebljanje. Rebljanje se vrši na žičastih mrežah, kar smo uže popisali v „Kmetovalcu“, ali pa na strojih, ki so pa dragi in primerni le za velike posestnike. Zaradi rebljanja pa vino ne postane nič bolj sladko, oziroma močno, ker z rebljanjem ne pride v grozde

nič sladkorja, iz kterega se dela moč. Vino iz rebljanega grozdja je prijetnejšega in finejšega okusa in je zato več vredno. Predno se zmečkano grozdje stisne, pa mora nekaj časa ležati na tropinah, da se navzame čreslove kisline, ktere je nekaj na vsak način treba za harmoniški okus vina in za njegovo trpežnost. Ako pa grozdje zmečkate s pečli vred in je pustite v kadi, pa dobi mošt, in pozneje vino, okus od hlastin, in to naredi vino trpko in surovo ter zato manj vredno.

Vprašanje 22. Meseca avgusta lanskega leta sem kupil kravo po teletu, ki je bila potem 26. avgusta pri biku. Koncem meseca decembra mi je do malega ustavila mleko, a sedaj je pa še to dobilo tako neprijeten duh, da je samo zase neporabno in k večjemu s kavo užitno. Krmo imam prav dobro in vedno enako, zato se mi vso to čudno zdi, ker se mi kaj takega ni še pripetilo za mojega dvanajstletnega gospodarjenja. Kaj je vzrok takemu mleku in kaj naj storim? (L. K. v Ž.)

Odgovor: Vaša krava je odločno bolna, in sicer v prebavilih; prvo znamenje boleznij je ustavljenje mleka, a drugo pokvarjeno mleko. Obe znamenji sta torej posledici boleznij, kteri izgineta brž ko krava ozdravi. Kako je kravo treba zdraviti, to Vam pač more povedati le živinozdravnik, ki kravo preišče in določi kakovost boleznij.

Vprašanje 23. Imam precej priletno kravo, ki bo kmalu pripuščala. Nekaj časa sem ima pa ta krava suh kašelj ter vzlic dobri krmi vedno hujša. Kaj je temu vzrok in kako naj kravo zdravim? (V. U. na S.)

Odgovor: Dasi iz tega kratkega popisa ne moremo posneti nič določnega, vendar menimo, da se ne motimo, če rečemo, da je vaša krava jetična. Jetika pri kravah ni nič redkega, in so ji podvržene zlasti dobre molznice. Če je naše domnevanje pravo, kar pa more seveda določiti le strokovnjak na licu mesta, potem ni nobene pomoči, ter Vam svetujemo kravo prodati mesarju, dokler še ni preveč shujšala.

Vprašanje 24. Kako je bolje brinje goditi za kuho, v odprtih ali pokritih posodah? Dosedaj sem imel vedno odprte kadi in sem mešal po dvakrat na dan. Ali bi smel dati med brinje nekoliko vinske goščave? (F. T. v S.)

Odgovor: Samo ob sebi je umevno, da je bolje brinje goditi v zaprtih posodah, ker pri gojenju v odprtih posodah, izpuhti veliko alkohola, ki je najvažnejši obstojni del žganja. Če brinju dodaste vinske goščave, bodele dobili več žganja, ker je v vinu tudi alkohol; nastane le vprašanje, če s tem ne pokvarite žganju čistega okusa pravega brinjevca.

Vprašanje 25. Kako naj zamažem lončene peči, da bo mazilo držalo in se ne razpokalo? Dobil sem mazilo od tvornice same, pa se ni sponeslo. (A. D. v J. B.)

Odgovor: Da se mazilo za peči ne razpoka, dodejati je treba dobri lončarski glini vlakninske primesi, kakor n. pr. sivega pivnega popirja, vate, goveje dlake i. t. d. Dobra maža je n. pr. naslednja: Dobra glina se dobro pregnete s primesjo mleka in sivega pivnega popirja ter se dodene za deseti del (po teži) kuhinjske soli in zdrobljenega železnega vitriola. Tudi priporočajo to le mazilo: 1 del gline, 1 del finega peska, $\frac{1}{3}$ dela železnih opilkov in nekaj goveje dlake se dobro pregnete s kisom.

Vprašanje 26. Moj konj si vedno drgne rep in grivo, vsled česar izgublja žimo. Skušal sem proti temu uže razna sredstva, toda brezuspešno. Nekteri trdijo, da so v repu nekaki molji, zato prosim svetovati mi, kaj naj storim in hako naj pospešim rast grive? (F. C. v K.)

Odgovor: Če si konj drgne rep ali grivo, pride to na vsak način od toč, ker ga srbi. Srbenje pa morejo povzročiti grinje ali pa uši. Najbolj gotovo ima Vaš konj uši, ker mu izpada žima. Ušij imamo dve vrsti in sicer prave uši, ki se-

sajo kri, in uši, ki jedo kožne lusklino, lase, dlako, grivo i. t. d. Konj ima na repu in v glavi uš druge vrste (latinski trichoctes pilosus), ki mu razjeda žimo ter povzroča srbenje in vsled tega se konj drgne. Skusite izpirati rep in grivo, z močno tobakovo vodo ($\frac{1}{4}$ kg tobaka skuhajte na 5 litrih vode), in sicer več dnij zaporedoma, da se uničijo tudi uši, ki se pozneje izležejo iz gnid. Rast repa bo po odpravi ušij sama na sebi boljša, vendar jo pospešite z izmivanjem in česanjem repa.

Vprašanje 27. Je li koristno ali škodljivo požigati jeseni ali v rani pomladi suho travo po travnikih? (J. K. v L.)

Odgovor: Požiganje suhe trave se nikakor ne priporoča, ker nima nobenega smisla, vrhu tega pa more še celo škodovati nežnim koreninam in zelenim rastlinam, kterih je vsak čas nekaj na travniku. Res je, da na požiganem mestu trava najhitreje ozeleni in v pričetku dobro raste, kajti vpljival je rastlinski pepel; upoštevati se pa mora, da suha trava tako ali tako segnije in tudi gnoji, pa še veliko bolj, ker pride v korist tudi dušik, kteri pri požiganju uide.

Vprašanje 28. Imam 5 oralov velik travnik, čez kterega hodijo vse križem ljudje, kakor čez kak občinski pašnik. Travnik sem uže gradil, pa nič ne pomaga, kakor tudi noben opomin. Ali je kak zakon, na kterega podlogi bi mogel to prepovedati, ker se mi godi velika škoda. (I. I. v S.)

Odgovor: Gotove se da to preprečiti, in sicer po zakonu z dne 17. januarija l. 1875., ki govori o obrambi poljščine. Prvi odstavek § 3. tega zakona posebno prepoveduje „brez pravice hoditi, ležati, jahati, voziti po vrtih sploh, tudi po obdelanih ali uže za setev pripravljenih njivah, dalje po travnikih tedaj, kadar trava raste, naposled po vsakem zemljišču, ako ograje, prepovedalne deske ali druga vidna svarila kažejo, da je zaprto — Kako je ob teh prestopkih postopati, to je obširno obrazloženo v dotičnem zakonu.

Vprašanje 29. Županstvo v N. je letos ukrenilo, da na imendan svetnika njih cerkve ne sme nihče delati v vsi katastralni občini. Ker pa pod ono županstvo, oziroma pod oni kataster, spada tudi vasica M., ki je pa v cerkvenih zadevah od občine N. popolnoma ločena in je pridružena drugi duhovniji, ki svojega patrona tudi praznuje z delopustom, zato vprašam, ali ima županstvo pravico zapovedati tak praznik tudi za vasi sicer njegovega političnega okrožja, a spadajoče pod drugo duhovnijo? (A. K. v R.)

Odgovor: Županstvo sploh nima pravice zapovedati kak nov praznik, ne za svoje vasi, še manj pa za vasi spadajoče v druge duhovnije. Ker pa iz mnogih obzirov v takih rečeh ne gre držati se posvetnih zakonov, bodisi zaradi ljubega miru, bodisi zaradi običajev, kterih posameznik brez sitnosti ne more odpraviti, zato Vam svetujemo: Pojdite k svojemu županu ter se posvetujte z njim, potem se pa tistega držite, kar Vam on reče.

Gospodarske novice.

* Pričujoča številka se določje le onim p. n. gg. družabnikom, oziroma naročnikom, ki so poravnali letnino ali naročnino za l. 1896. Prosimo vse one, pri kterih je na naslovih morda kaka pomota, naj nam to précej naznanijo. Kdor lista ne prejema redno, izvoli naj ga takoj reklamovati. Reklamacijska pisma so poštnine prosta, toda biti morajo odprta.

* Letošnje licencovanje žrebcev se bode vršilo prve dni meseca februarja, in sicer 3. v Radovljici, 4. v Kranju in 5. v Kamniku, povsod ob 9. uri dopoldne.

* Trt ameriških, cepljenih ali necepljenih, kmetijska družba nima, zato prosimo ne nadlegovati jo z naročili, ka-

keršnih ne more zvršiti. Odgovarjanje na naročilna pisma ji da le nepotrebno delo.

* Na poučna predavanja, ki bodo 2. februarja na Raki in 9. februarja na Bučki, posebno opozarjamo gospodarje teh in sosednih občin. Dotični razglas je med uradnimi vestmi pričujoče številke.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razglas.

Kmetijska podružnica krška priredi v nedeljo, dne 2. februarja t. l. shod na Raki, v nedeljo, dne 9. februarja pa shod na Bučki. Začetek obakrat popoldne po krščanskem nauku.

Vzpored za vsak shod je naslednji:

- 1.) Kako in s katerimi sredstvi si bomo zopet zasadili svoje vinorade.
- 2.) Živinoreja, s posebnim ozirom na rejo goveje živine.
- 3.) Urejevanje zemljiškega katastra.

Kmetijska podružnica krška,
dne 24. januarja 1896. l.

Vabilo

k občenemu zboru kmetijske podružnice v Studnem pri Postojni, ki bo v nedeljo, dne 9. februarja t. l. po litanih v šoli.

V Z P O R E D:

- 1.) Pozdrav predsednikov.
- 2.) Poročilo tajnikovo in blagajnikovo.
- 3.) Vpisovanje, kakšno drevje žele posamezni udje.
- 4.) Predlogi.

V Studnem, dne 26. januarja 1895.

J. Jurca s. r., načelnik.

Vabilo

k občenemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe v Hrenovicah, ki bo v nedeljo, dne 9. februarja t. l. popoldne po večernicah v Hrašah.

V Z P O R E D:

- 1.) Poročilo o podružničnem delovanju v letu 1895.
- 2.) Poročilo blagajnikovo.
- 3.) Volitev enega odbornika.
- 4.) Razni nasveti in predlogi.

P. n. udje se prosijo, da bi v prospeh in povzdigo naše družbe privedli s seboj tudi neudov, ki se zanimajo za kmetijski napredek.

Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Hrenovicah,
dne 20. januarja 1896.

Jak. Morel s. r., načelnik.

Vabilo.

Kmetijska podružnica za Poljansko dolino vabi svoje ude k občenemu zboru v sredo, dne 12. svečana 1896. l. ob 3. uri popoldne.

V Z P O R E D:

- 1.) Poročilo o podružničnem delovanju leta 1895.
- 2.) Račun blagajnikovo.
- 3.) Zglasitev podružničnih udov, kateri od c. kr. kmetijske družbe žele kupiti drevesec, lanenega semena, fosforovokislega apna i. t. d.
- 4.) Posvetovanje o bodočem delovanju odbora.
- 5.) Predlog o ustanovitvi podružničnega sadnega vrta.

6.) Zglasitev novih udov.

7.) Razni nasveti in predlogi družabnikov.

Kmetijska podružnica za Poljansko dolino,
dne 12. prosinca 1896.

And. Šraj s. r., načelnik.

Št. 782.

Razglas.

Vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 8. januarja 1896. l., št. 38.107 iz l. 1895., je svinjska kuga v Bosni v več okrajih popolnoma ponehala, tako da so se za izvažanje prasičev doslej ondot obstoječa zaporna ozemlja premenila.

Z ozirom na tuuradne razglase z dne 27. julija, 21. avgusta in 30. novembra 1895. leta št. 9837., 11.004 in 16.178., oziroma v deloviti razveljavi teh razglasov, zatorej deželna vlada zdaj samo občine Žabar gornji, okraja Gradačac, Odžak, okraja Derwent, Baknici, Romanovci in Miljevici, okrajev Banjaluka in Bosenska Gradiška z njih okolico na razdaljo pet kilometrov in ves okraj Brčka znamenjuje kot zaporno ozemlje za uvažanje prasičev iz Bosne na Kranjsko, iz katerih ostane vsako uvažanje prasičev na Kranjske in tudi v klavnico ljubljansko brez izjeme prepovedano.

Z ostalih ozemelj Bosne in Hercegovine pa je uvažanje normalnotežkih pitanih prasičev z živo težo najmanj 120 kilogramov v klavnico ljubljansko dopuščeno pod tem pogojem, da se tukaj precej zakoljejo.

Prestopki te prepovedi se kaznujejo po določilih, razglašanih s tuuradnim razglasom z dne 27. julija 1895. leta, št. 9837.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 13. januarja 1896.

Št. 1137.

Razglas.

Glasom uradnega naznanila so bile občine Hajdu-Nánás, Hajdu-Sámson in Hajdu-böszermény komitata Hajdu na Ogerskem zaradi svinjske kuge zaprte.

Zategadelj se uvažanje prasičev iz imenovanih občin kralj. ogerskega komitata Hajdu na Kranjsko na podstavi tuuradnega razglasa z dne 3. julija 1895. l., št. 8510, brezpogojno prepoveduje.

Prestopki te prepovedi se kaznujejo po zakonu z dne 24. maja 1882. l., drž. zak. št. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in po izvršitvenem ukazu, izdanem k temu zakonu, iz leta 1880., drž. zak. št. 35. in 36.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 16. januarja 1896.

Št. 1270.

Razglas.

Glasom uradnega naznanila sta okraja Banjaluka in Bosenska Gradiška v Bosni popolnoma prosta svinjske kuge.

Vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 15. januarja 1896. l. št. 1216., se zatorej delovito razveljavlja tuuradni razglas z dne 13. januarja t. l., št. 782, ter se iznova dovoljuje uvažati normalnotežke pitane prasiče (s 120 kilogramov žive teže) iz vsega ozemlja obeh okrajev Banjaluka in Bosenska Gradiška pod določili, razglašeni v tuuradnem razglasu z dne 27. julija 1895. l., št. 9837., v klavnico mesta Ljubljane na Kranjskem.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1896.

Št. 1328.

Razglas.

Na podstavi člena 5. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah z dne 6. decembra 1891. l. in točke 5. k temu dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz

l. 1892.) ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže drugače brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz nastopnih zapornih ozemelj nemške države, v katerih razsaja plućna kuga, in sicer:

1.) Iz vladnih okrajev Potsdam, Devin, Arnsberg, Düsseldorf, Kolín in Caki v kraljevini Pruski;

2.) iz okrožnih glavarstev Lipsko in Cvikava v kraljevini Saksonski;

3.) iz vojvodine Anhaltske.

Ta prepoved stopi na mesto prepovedi, izdane po razpisu ministerstva za notranje stvari z dne 10. decembra 1895. l., št. 36.817., oziroma po tuuradnem razglasu z dne 15. decembra 1895. l., št. 16.848.

To se razglašja vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 17. t. m. št. 1819, z dodatkom, da se prestopki te brezpogojne uvozne prepovedi kaznujejo po zakonu z dne 24. maja 1882. l., drž. zak. št. 51., eventualno tudi po predpisu § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. iz leta 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 20. januarija 1896.

Št. 1375

Razglas.

Ker se v ogerskih komitatih Hont, Nógrád, Šaroš in v kraljevem svobodnem mestu Ščavnica in Bela, naposled v vinskocvetni tvornici Grünwaldovi v Budapešti (v Stari Budi) že precej časa ni pripetil noben slučaj plućne kuge in se torej smejo ta ozemlja smatrati za popolno prosta plućne kuge, zatorej je visoko c. kr. ministerstvo za notranje stvari z razpisom z dne 17. januarija 1896. l., št. 1721., glede na plućno kugo popolnoma odprlo promet z govejo živino iz imenovanih ozemelj v tostransko državno polovico.

Z ozirom na tuuradne razglase z dne 6. julija 1893. l. št. 8663., z dne 30. novembra 1894. l., št. 15.444., in z dne 3. marca 1895. l., št. 3277., oziroma v njih deloviti razveljavi, se zatorej iznova dovoljuje uvažanje goveje živine iz zgoraj naštetih ogerskih ozemelj, z vštetim kraljevim svobodnim mestom Ščavnica-Bela vred, potem iz vinskocvetne tvornice Grünwaldove v Budapešti (v Stari Budi) na Kranjsko, toda samo v železnično postajo Ljubljana c. kr. priv. južne železnice v ta namen, da se taka goveja živina takoj zakolje v mestni klavnici ljubljanski.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 22. januarija 1896.

Št. 1376.

Razglas.

Ker se je v ogerskih blevih za pitanje živine v Steinbruchu začela kuga v gobcu in na parkljih, je vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 18. januarija t. l. št. 1958., uvažanje prasičev iz te postaje tudi v deželo Kranjsko popolnoma prepovedano.

To se razglašja v izogib kazenskih nasledkov zakona z dne 24. maja 1882. l., drž. zak. št. 51., pri čemer se uporabljajo tudi določila § 46. in določila izvršitvenega ukaza občnega zakona o živinskih kugah iz l. 1880., drž. zak. št. 35. in 36., s tem dodatkom, da je s tem razglasom razveljavljen tudi tuuradni razglas z dne 17. septembra 1895. l., št. 12.389, s katerim se je dopustilo uvažati pitane prasiče z najmanjšo težo 120 kg. iz pitalnega zavoda v Steinbruchu v južne železnice ljubljansko postajo, da so se zaklali v mestni klavnici.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 22. januarija 1896.

Listnica uredništva.

J. A. v H. Morsko kost zdraviti ni tako labko in se ne da pismeno povedati, kako naj se to dela. Pokličite živinozdravnika, oziroma, berite knjigo družbe sv. Mohorja „Domači živinozdravnik“.

J. P. na S. Glede dostavljanja more okrajno glavarstvo ukreniti, kakor hoče. Prosite je, naj Vas varuje nepotrebnih stroškov ter Vam dostavlja potom županstva. Kar se tiče razsodeb deželne vlade, je okrajno glavarstvo zavezano spročiti vse Vam, kar se tiče vloženega priziva.

D. H. v B. Divjake dobite pri W. Klenertu v Gradcu, in pri J. Renezederju v Št. Martinu (Innkreis) na Gorenjem Avstrijskem.

J. T. v H. Glede onesnaženja studenca, do kterega vode imate pravico, Vam ne moremo dati nobenega sveta. Reč ni preprosta in jo morate izročiti odvetniku; vendar Vam svetujemo poravnati se, saj veste, kako je s pravdami. Če se pa k studencu steka gnojnica iz Vašega dvorišča, potem je pa najpreprostejše to, da naredite umno gncjišče in gnojnico za dom porabite ter je ne pustite teči na sosedov travnik, kjer onesnaži tudi studenčnico.

M. G. v K. Iz Vašega popisa nikakor ne moremo posneti kaj je junici, zato Vam tudi ne moremo nič svetovati. Puščanje je bilo pa na vsak način odveč in je gotovo več škodovalo nego koristilo.

F. P. v C. Kolikor je nam znano, je c. kr. deželna vlada vsjo podporo za potres uže razdelila in ne sprejema več prošenj.

J. A. v G. Knjigo o zasajanju vinogradov z ameriškimi trtami je izdal g. Belle v Mariboru ter se dobiva pri knjigotržcu D. Hribarju v Celju. Sicer bodemo pa v prihodnjih listih prijavljali zapored člankov o teh rečeh iz peresa gospoda potovalnega učitelja Gombača.

A. K. v L. Železnega vretena za vodnjak pač nikjer nimajo naprodaj, če ga pa naročite, naredi ga Vam tврdka G. Tönnies v Ljubljani prav rada. Z umno sestavo takih vretenov se pa nismo nikdar pečali, kajti dandanes smo glede vodnjakov pač preveč napredovali, da bi še z vreteni vlačili vodo iz vodnjakov.

A. K. v L. Kako volu nazaj pritrđite rog, kterega si je snel, nam ni znano in menda tudi ne gre. Če je vse zdravo in zarasteno, kakor trđite, in ni nobene rane in nobenih bolečin, poskusite s kakim kitom; toda ne verjamemo, da bi veliko veljalo. Če ne drugega, vsaj večkrat bcdete morali kitanje ponoviti, kar je seveda še vedno bolje, kakor pa gledati vola, ki ima le en rog.

L. K. v Ž. Neročene reči pošiljamo po povzetju, če se posebej s stranko ne dogovorimo drugače.

V. U. v S. Umetnega gnojila „Tomhas“ ne poznamo, zato Vam svetujemo obrniti se tja, kjer ste je kupili, da Vam povejo iz česa obstoji. Morda je ta beseda le pokvarjenka za Thomasovo žlindro, katero je zagrešil kak goriški Lah. Odsvetujemo Vam Thomasovo žlindro rabiti za gnojenje vinograda, ker učinek ne bo v nobeni primeri s troški. Trte pač rabijo tudi fosforovo kislino, ki je glavni obstojni del Thomasove žlindre, a v veliko manjši meri nego dušika in kalija.

J. W. v St. P. Radi bi Vam ustregli ter priobčevali tudi cene hmelja, a jih ne vemo cd kje dobiti. Sicer bi Vam cene v „Kmetovalcu“ malo koristile, ker tisti kratki čas, dokler trpi hmeljeva kupčija, se cena ne spreminja le vsak dan, ampak na en dan večkrat.

J. Z. v V. Število ovac morete imeti kakeršno hočete in nimajo sosedje nobene pravice glede tega delati Vam predpise. Kako pa je s pašo na občinskem pašniku, ne vemo, ker so tu veljavni medsebojni dogovori.

M. L. v St. A. Priprostega načina, v vinu dokazati saharin, dosedaj še ni. Še kemiku dela to preglavico. — Prekubanje slanine pred cvrenjem je po našem mnenju brezpomembno.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah števil. 3.

Št. 2. V Ljubljani, 31. januarija 1896. Leto XIII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 31. januarija 1896. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja, novo blago gld. 32.— kr. do gld. 34.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 40.— kr. do gld. 50.— kr.; gorenska repa gld. 36.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11.50 kr.; konopno seme gld. 13.— kr. do gld. 13.— kr.; kuminovo seme gld. 33.— kr. do gld. 34.50 kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 9.50 kr.; rudeči Hrvat gl. 9.— kr.; prepeličar (koks) gld. 10.— kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistenelega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 14.— kr. do gld. 15.— kr. brez dima sušene gld. 17.— kr. do gld. 18.— kr.

Orehi domači: gld. 12.— kr. do gld. 13.— kr.

Ježice nove: gld. 5.— kr. do gld. 5.50 kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 24.— kr. do gld. 25.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 34.— kr. do gld. 36.— kr.

težke od 30 do 40 kg " " 28.— " " " 30.— "

lahke " " " 27.— " " " 28.— "

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vrč. Bikove kože po 31 kr. klgr.)

Telečje kože: 55 kr. za kg.

Kozličeve kože po gld. 1.— kr. do gld. 1.05 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 27 kr. za kg.

Druge vrste 15 do 20 " " "

Kože lisic po gld. 4.— do 4.50

kun " " 8.— " 9.50 } za par.

dihurjev " " 2.— " 3.—

vidr " " 10.— " 12.—

Kože zajcev po 15 do — gld. za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po gld. 15.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 29. januarija 1896. Pšenica gld. 8.— kr., rž gld. 7.50 kr., ječmen gld. 6.30 kr., oves gld. 6.80 kr., ajda gld. 7.50 kr., proso gld. 6.50 kr., turšica gld. 5.50 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 11.— kr., seno gld. 2.50 kr., slama gld. 2.70 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 30. januarija 1896. Pšenica gld. 7.37 kr., rž gld. 6.80 kr., ječmen gld. 6.20 kr., oves gld., 6.43 kr., turšica gld. 4.70 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

V Budapešti, 30. januarija 1896. Pšenica gld. 7.02 kr., turšica gld. 4.37 kr., oves gld. 6.07.

RAZGLAS.

Iz gozdne drevesnice v Bršlinu pri Rudolfovem se bode oddalo spomladi 1896. l. 564.000 3letnih krepkih smrekovih sadik.

Sadike se bodo prodajale v drevesnici ali pa primerno zavite in postavljene na pošto ali železnično postajo po 1 gld. 50 kr. za tisoč.

Pismena ali ustmena naročila sprejema proti predplačilu do konca marca 1896. c. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem, Krškem in Črnomlju, c. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Rudolfovem, in c. kr. gozdar v Rudolfovem Krškem in Črnomlju. (23—1)

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo
v Rudolfovem, dne 13. januarija 1896.

Več bikov

do 2 leti starih montefonske (švicarske) pasme ima naprodaj

oskrbnništvo grajščine Fužine pod Ljubljano.

== Cena primerna. == (21—1)

Dupavski semenski oves

staro preskušena vrsta, mnogokrat premovan, od deželnega kulturnega sveta posebno priporočen, izvrsten in zelo rodovit, zgotan, *hl 56 kg* težek, prodaja izvirno seme le (24-1)

gräflich Curt Zedtwit'sches Rentamt, Duppau na Češkem.

3 zlate,
15 srebrnih
svetinj,
12 častnih in
priznanskih
diplom.

Franc Iv. Kwizda

Varstvena

znamka.

Kwizdo

Korneuburški redilni prašek
za živino
za konje, govedo in ovce.

Uže 40 let v mnogih hlevih v rabi
kadar živina ne mara jesti, če slabo
prebavlja, če daje slabo mleko ali če
ima premalo mleka.

Cena: 1 velika škatljica 70 kr.,
1 mala škatljica 35 kr.

(2-1)

Glavna zaloga:
Okrožna learna
Korneuburg pri Dunaji.

Se dobi v vsih
lekarnah
in
droguerijah
na Avstro-
Ogrskem.

C. in kr. avstro-ogrski
dvorni založnik.

Krajevni rumunski
dvorni založnik.

Pazi naj se na
gorenjo varnostno
znamko in naj se
izrecno zahteva
Kwizdov
Korneuburški
redilni prašek
za živino.

Krepak vrtnarski učenec

se vzprejme takoj. Učenec dobi prosto hrano in stanovanje in se
mu je učiti tri leta. (19-2)

Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom:

A. Mohar, vrtnar pri gospodu J. Deklevi v Postojini.

Schichtovo

patentno **milo**

z znamko „labud“ je najboljša
vseh mil.

(26-1)

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevsnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradcu.

(Ta drevsnica pripoznana kot ena najvišjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in prtiličnih; sadnega drevja, visokodebelnatega in prtiličnega ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahnitve; divjakov in podlag za prtilikove; jagodnega sadja; lepotočnega drevja in grmovja, drevja (16-2) za dreverede itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih oepilčev vsih vrst sadja.

☛ Cenike je dobiti zastonj in franko. ☛

Vse stroje za kmetijstvo

ZLASTI POSEBNOSTI

je dobiti le

PRI TVRDKI IG. HELLER.

STISKALNICE za SENO, SLAMO

in druge reči,

DRHIAVLJIŠKE STISKALNICE,

diferencialne

VINSKE STISKALNICE,

NOVE TRTNE ŠKROPILNICE

PO VERMORELU,

SAMODELUJOČE TRTNE ŠKROPILNICE iz BAKRA

z zračnim pritiskom.

Novo malne za sadje in sadne stiskalnice.

Peči na par za krmo, stroje za grozđje robljati, sušilnice za sadje in zelenjad, robkače za turščico, trijerje, mlatilnice, slamoreznice itd.

Sestavni deli iz vlitnega železa, surovi in prirejeni, za vse stroje.

Vse to prodaja pod najugodnejšimi pogoji z jamstvom in daje na poskušnjo (17-2)

IG. HELLER na Dunaji

II/2, PRATERSTRASSE št. 49.

Bogato ilustrovan 192 strani obsežen cenik v slovenskem in nemškem jeziku se pošlje zastonj.

Prekupci se iščejo.

☛ Pred nakupom ponarejenih reči se sviri! ☛

Mayfartha in drugov premakljive štedilne kotlene peči

za kuho in parjenje živinske krme, krompirja itd., kakor tudi za drugo kuho in perilo. Zelo porabne za peke, mesarje, maslarje in milarje, za kemična podjetja, kakor tudi za vsako drugo domačo porabo. Kurila se porabi zelo malo; postavi se ta peč lahko na vsakem kraju. Prave so le tiste, katere imajo vdelano tvrdkino znamko. — Zahteva naj se tudi cenilnik za slamoreznice, stroje za rezanje repe in krompirja, vsakovrstne stiskalnice, robkače za turščico, žitočistilnike, trijerje, stiskalnice za seno in slamo, gepelje in mlatilnice.

Ph. Mayfarth & dr.

Dunaj, II., Taborstrasse 76 — Tovarna kmetijskih strojev.

Obširni ceniki z mnogobrojnimi priznanskimi pismi zastonj.

Prekupci in zastopniki se iščejo. (11-2)

„Kupi pri velikem trgovcu, a ne pri malem!“

To velja se posebno za mojo trgovino, kajti le tako velika trgovina kakor moja ima vsled nakupa ogromnih množic blaga proti takojšnjem plačilu malo stroškov, kar je slednjič le kupovalcu na korist.

Krasni uzorci se pošiljajo zastoj na zasebne kupovalce. Zelo obsežne uzorčne knjige, kakor jih še ni bilo, dobe krojači nefrankovane. (13-2)

Blago za obleke.

Peruvijen in dosking za visokoč. duhovščino, predpisano blago za c. kr. uradniške uniforme, tudi za veterance, požarne brambe, telovadce, livreje, sukno za biljarde in igralne mize, prevleke za vozove, lodne, tudi nepremočne za lovške sukne, perilno blago, potne pléde od 4 do 14 gld. itd.

Vredno, pošteno, trpežno, čisto volнено sukno blago in ne cene cunje, ki niti niso vredne krojaskega dela, priporoča

JAN. STIKAROFSKY

v BRNU (Avstrijski Manšester).

Največa tovarniška zaloga v vrednosti $\frac{1}{2}$ milijona goldinarjev.

◆◆ Pošilja se le po povzetji. ◆◆

Svarilo! Agentje in krošnarji radi prodajajo svoje malovredno blago pod imenom „blago Stikarofskega“. Da se takem sleparijam v oko pride, javim, da tem ljudem sploh svojega blaga ne prodajam.

NAZNANILO!

Udano podpisani umetni in trgujoči vrtnar, daje na znanje slavnemu p. n. občinstvu in svojim častitim naročnikom, da je njegov, bogato ilustrovan cenik za leto 1896 ravnokar izšel ter se razpošilja na zahtevanje franko in zastoj. V zalogi ima vsakovrstne zelenjadne, poljske, travne in cvetlične semena; lepotne grmiče, borkovce, vrtnice (Gartenrosen), rastline za gorke in mrzle sobe, gomolnatih in čebulnatih rastlin; šopke, vence in raznovrstnih drugih predmetov, sploh vse v njegovo stroko spadajoče reči.

Naročila izvršuje točno, natančno in po najnižjih cenah.

Za obilno obiskovanje prosi z najodličnejim spoštovanjem

Alojzij Korsika,

umetni in trgujoči vrtnar v Ljubljani,
Tržaška cesta.

(18-2)

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega deteljnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, ter naj prilože vsaj polovico zneska. Družba naročila bode le toliko semena, kolikor bo naročenega.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji,
1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 60 kr., 1 klgr. debelezrnate domače t. j. štajerske, rudeče detelje stoji 56 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. Naročila je prijavit (15-2)

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

C. in kr. privilegovani aparati v ohranjenje piva.

Taisti so za gostilne in domačo porabo neizogibno potrebni in imajo to prednost, da pivo brez umetnega dovažanja ogljikove kisline ostane **cele tedne** sveže in okusno. Njihova uporaba je jako priprosta.

Poskusi teh preskušanih aparatov so dokazali, da se pivo **od začetka, do zadnjega kozarca** enako dobro, peneče in čisto ohrani. (20-1)

Cenike z navodilom pošilja izdelovatelj:

Albin C. Achtschin star. v Ljubljani

Gledališke ulice št. 8.

Priznalno pismo:

Ker imam Vaš aparat že eden mesec v porabi, Vam naznam, da sem z njim posebno zadovoljen in ga morem vsakemu priporočiti. Ta aparat dela natančno, ga je lahko poslužiti in dobi pivo krasni izgled, tudi na okusu skozi več dni nič ne izgubi.

Domžale, dne 8. oktobra 1895.

S spoštovanjem

Janez Kovač.

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 3 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Prave harcarske kanarčke, koje sem za pleme direktno iz Harca dobil in me stanejo samci po 30 gl., samice pa po 3 gl., brez zaboja in poštnine. Jaz prodajam od te pasme kanarčke dokler jih bo kaj za oddati, in sicer samce po 5 gl., samice po 2 gl. Zaboj in poštnina se zaračunajo posebej. Naprodaj imam tudi več drugih reči tičočih kanarčkoreje. M. Ambrožič v Mojstrani, pošta Dovje, Gorenjsko. (1)

Bika 2 leti starega, jako lepega in sposobnega za pleme ima naprodaj Jurij Gašperlin v Šmartnem, pošta Cerklje na Gorenjskem. (2)

300 centov lepega sena ima naprodaj Ant. Zaman, posestnik v Dobrovski Vasi, pošta Škecjan, Dolenjsko. Cena izve se na licu mesta. (3)

Dve kobile, 1 šimla 4 leta stara, 167 cm visoka in 1 faksa 5 let stara 172 cm visoka, pingavske pasme, sti naprodaj po primerni ceni pri Jakobu Skoku, posestniku v Pristavi pri Mengšu. (5)

Prave harcarske kanarčke; prav lepe kokoši kakor Plymouth Rocks, Kochin china itd. ter tudi vsakovrstne golobe, krofice, florentince in več drugih vrst, prodaja po nizki ceni Karol Počivalnik, hotelier in posestnik na Sv. Petra cesti v Ljubljani. (6)

5000 jabolčnih in hruševih drevesec 1—4 leta starih, in več tisoč cepljenih in necepljenih ameriških trt prodaja Janko Karlovšek v Šmarjeti na Dolenjskem. (7)

Dvajset prasičkov, od poldrugo leto starega, čistokrvnega, silno lepega jorkšurca in od 3 svinj izvrstne domače pasme, prodaja Leon Lotrič, župnik v Zlatopolju, pošta Lukovica. (8)

Več stotov konjske mrve prodaja Frančišek Šimenc v Šmartinu pri Tuhinju, pošta Kamnik. (9)

Fin med pitanec, ima naprodaj Jakob Kuralt, posestnik v Kranji. Cena kilogramu na drobno 50 kr., na debelo 48 kr. (10)

Čez 10.000 ameriških trt, vsake vrste, ima naprodaj Janez Žurman pri Sv. Trojici poleg Slatine, Štajersko. (11)

Fino pristno domače olje iz oljk prodaja in razpošilja po 44 kr. liter Janez Kocjan v Žireh, pošta Sežana, Primorsko. (12)

Več tisoč ameriških trt, ednoletnih, dobro ukoreninjenih; kakor tudi reznikov najboljše vrste ričarije, nadalje na zeleno pocepljenih trt ima naprodaj Martin Colarič, posestnik na Slinovcih, pošta Kostanjevica na Dolenjskem. (13)

120 mernikov belega prosa in okoli 100 mernikov pšenice, je na prodaj v župnišči v Hinjah, pošta Žuženberg. Fran Zbašnik, župnik. (14)

Pristno domače olje iz oljke, ima naprodaj Josip Piciga, posestnik v Dekani, pošta Dekani, Istra. (15)

Dva čevljarska učenca vsprejme takoj v pouk proti hrani in stanovanju. Prednost imajo dečki iz dežele. — Rudolf Marčun, čevljarski mojster, Florijanske ulice št. 35 v Ljubljani. (16)

Med pitanec, zanesljivo zdrav in čist prodaja na drobno po 56 kr. kilogram in na debelo po 50 kr. kilogram. Peter Pavlin v Ljubljani, pred Konjušnico, št. 7. (17)

500 litrov sadnega mošta, po 11 kr. liter prodaja Matija Lunder v Zalesji, pošta Nova Vas pri Rakeku. (18)

Bika plemenjaka sive barve, 1 leto star, 127 cm visok 167 cm prsnega obsega, jako lep, ima naprodaj po primerni ceni, kateri se odda takoj. Karol Detela, posestnik in gostilničar v Dobu pri Ljubljani. (19)

Zelo trpežni pod in šupa za vozove je na prodaj pri Jakobu Ajdovcu, posestniku na Pivki pri Naklu, pošta Kranj. (20)

10 metr. stotov Willkom in 10 metr. stotov Kanadaovsa ima naprodaj in sicer po 100 kg 10 kr., manj ko 100 kg pa po 15 kr. kg, manj ko 25 kg se ne odda, postavljen na postajo Celje, Janez Apat, trgovec na Vranskem pri Celju. (21)

800 kigr. zgodnjega ovsa prodaja, in sicer po 8 gl. 100 kg, A. Štrukelj, posestnik na Trati pri Št. Vidu nad Ljubljano (22)

Išče se sluga, neoženjen, kateri zna brati in pisati ter je lepega vedenja. Plača 10 gl. na mesec, hrana in stanovanje prosto. — Več se poizve pri županstvu v Mošnjah, pošta Radoljica na Gorenjskem. (23)

Kupim 10—15.000 štiriletnih smrekovih sadik. Ponudbe naj se pošiljajo na Tomo Tollazzi v Gor. Logatcu (24)

4—5.000 kigr. jako čistega Willkom ovsa za seme 100 kg po 8 gl. z vrečo vred prodaja Tone Goršek v Gotovljah, p. Žalec, Štajersko. (25)

Prodajam 20 mernikov prav zgodnje semenske ajde. Mernik po 1 gl. 65 kr. Jože Aljančič na Hudem pri Kovorji pošta Trzič. (26)

Več stotov namiznih jabolk, zimski Borsdorfer, po 20—25 kr. kg, ima na prodaj K. Vošnjak v Slov. Bistrici, Štajersko (27)

3 hrastove deske po 50 cm široke in 50¹/₂ m dolge, iz katerih se lahko napravi veliko vodno korito, ima naprodaj Mat. Lunder, posestnik v Zalesu, pošta Nova Vas pri Rakeku (28)

200 metrskih stotov sladkega in 200 metrskih stotov lepega kislega sena ima na prodaj Valentin Jančič, oskrbnik v Marija Gradu pošta Laški trg, Spodnje Štajersko. (29)

Več sto mernikov ajdovih plev in 800 kigr. lepega jačmena za jaro setev, jačmen po 8 gl. 100 kg, ima naprodaj Franc Ježek, posestnik na Poljanah pri Št. Vidu nad Ljubljano. (30)

Jako dober in pristen brinjevec, 53° močun je naprodaj po 1 gl. liter pri Pavel Dolinarju, posestniku v Srednji Vasi nad Škofjo Loko. (31)

Seme pravega kašelskega zelja, katerega bodisi v velikosti, kakor v teži glav ne prekosi nobena druga vrsta, prodaja po 50 kr. 40 gr. Ig. Mercina, posestnik v Gornjem Kašlju, pošta Zaloga pri Ljubljani. Denar se pošilja z nakaznico ali pa v poštinih znakah. (32)

Neoženjenega vrtnarskega pomočnika

išče podpisano vodstvo. Plača znaša 23 gl. na mesec. Prosto je opravljeno stanovanje, z potrebno kurjavo ter svečavo. Vrtnarskemu pomočniku je skoro izključljiva dolžnost ta, da učence pri praktičnih delih v sadjarstvu, v ameriških matičnjakih, ter v trtnici, kakor preddelavec navaja. Kdor ni v stanu s spricalom dokazati, da je v sadjarstvu ter trtarstvu šolsko izobražen, naj za službo ne prosi.

Prošnje sprejema podpisano vodstvo do 8. februarja, službo je nastopiti 15. februarja t. l.

Vodstvo dež. vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu,
dné 5. januarja 1896. (7—2)

Kmetovalci pozor!

Od podružnice c. kr. kmetijske družbe v Postojini imam v zalogi in prodajam nastopna izvorna

 semena:

Krmsko peso „Eckendorfer“ rumeno;

„Mammuth“, rudečo;

„Oberndorfer“ rumeno;

„orjaško valjasto“, rudečo.

Zelje, brunšviško (naredi jako velike in trde glave).

Korenje, zeleno glavno orjaško, belo in rumeno.

Vse te vrste sponesle so se v našem kraju v pretečenem letu jako povoljno; dočim so dale domače vrste malo pridelka.

Nadalje prodajam očiščeno seme navadne rudeče in nemške detelje, ter razna travna semena.

Anton Ditrich,
trgovec v Postojini.